

ЗВІТ
про результати відвідування
Гайворонського районного суду
Кіровоградської області
30.07.2025

м. Кропивницький, 2025

I. ВСТУП

На виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 30.07.2025 групою НПМ здійснено відвідування Гайворонського районного суду Кіровоградської області (далі – суд).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Ковальова Анна Юріївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Григоренко Ольга Олександрівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Мараховська Світлана Юріївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Відвідування проведено за участі Казмірчук Павліни Борисівни, помічника судді.

Загальна інформація.

Суд знаходиться за адресою: Кіровоградська область, місто Гайворон, вулиця Великого Кобзаря, 3.

Керівництво суду:

Гришак Антон Михайлович, голова суду (на посаді з 08.08.2023);

Панасюк Тетяна Валентинівна, керівник апарату суду (на посаді з 12.03.2008).

Штатна чисельність персоналу суду становить 22 посади, з них 4 посади суддів. Вакантні посади відсутні.

Відповідно до статті 22 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» суд розглядає цивільні, кримінальні, адміністративні справи, а також справи про адміністративні правопорушення у випадках та порядку визначених процесуальним законом.

Суд розміщений в окремій двоповерховій адміністративній будівлі, яка має три входи/ виходи: основний (центральний), запасний, конвойний (фото 1, 2, 8).

Доступність для маломобільних груп населення в суді забезпечується шляхом створення безперешкодних умов для фізичного потрапляння до будівлі, пересування прилеглою територією та в межах приміщень суду (фото 1, 2).

Охорону суду здійснює Територіальне управління служби судової охорони у Кіровоградській області.

У приміщенні суду встановлені інформаційні стенди з інформацією для осіб, які прибули до суду, номери телефонів гарячих ліній центрів надання безоплатної правової допомоги, Уповноваженого Верховної Ради України, правами та обов'язками учасників судових процесів тощо (фото 4, 5).

Для здійснення правосуддя в суді облаштовано два зали судових засідань, з них один – для розгляду кримінальних справ, який розміщений на першому поверсі будівлі суду.

Зал судових засідань для розгляду кримінальних справ обладнаний стаціонарними загородженнями із металу та органічного скла, необхідними технічними засобами, меблями (фото 6, 7). Вікна вказаного залу заґратовані (фото 8), що дозволяє забезпечити безпеку в суді та відповідає вимогам пункту 11 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних), засуджених за вимогою судів, затвердженого спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція).

Також, кожен зал судових засідань обладнаний тривожною кнопкою. Забезпечена можливість проведення судових засідань у режимі відеоконференції.

В суді в наявності одна переносна бактерицидна лампа для проведення знезаражування залів судових засідань та конвойного приміщення (фото 11).

Для надання первинної домедичної допомоги громадянам у працівників судової охорони наявна аптечка з необхідними медикаментами з актуальними термінами придатності (фото 10).

Конвойне приміщення розташоване на першому поверсі будівлі. У ньому облаштовано приміщення для конвою, дві камери для тимчасового тримання обвинувачених (підсудних), засуджених, один туалет (фото 14,15,16,17,18).

Конвоювання підсудних (засуджених), обвинувачених здійснюють військовослужбовці Національної гвардії України. Вказані особи доставляються до суду спеціальним транспортом. Для конвоювання обладнано окремий вхід/вихід.

Будівля суду обладнана автоматичною пожежною сигналізацією, системою засобів зв'язку, охоронною сигналізацією, системою відеоспостереження (фото 19).

Під час відвідування групою НПМ вивчено службову документацію, оглянуто приміщення суду щодо відповідності вимогам законодавства України та міжнародних стандартів.

Фактів заподіяння тілесних ушкоджень чи насильницького заподіяння смерті підсудних (засуджених), обвинувачених не встановлено. Упродовж поточного року до представництва Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Кіровоградській області звернень з питань неналежного поводження із арештованими (затриманими особами) під час їх перебування у приміщеннях суду не надходило.

На момент відвідування в приміщенні суду утримувані особи не перебували.

Слід зазначити, що попереднє відвідування суду не проводилось.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катування та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання (стаття 5 Загальної декларації прав людини, стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 28 Конституції України)

1. Вимогами пункту 6.5.2 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 № 175 (далі – ДБН В.2.2-26:2010) встановлено, що кількість камер для обвинувачених, підсудних (засуджених) слід передбачати виходячи з розрахунку три камери на кожен зал судових засідань для розгляду кримінальних справ.

У ході відвідування встановлено, що в суді використовується один зал судових засідань для розгляду кримінальних справ. Відповідно до зазначених вимог, у суді має бути облаштовано три камери для тримання підсудних (засуджених), обвинувачених. Натомість у суді облаштовано дві камери для обвинувачених, підсудних (засуджених) (фото 15).

Це не дає можливості роздільного розміщення чоловіків та жінок, дорослих та неповнолітніх, а також ізольованого тримання осіб, яким заборонено спілкування між собою.

Порушення права на життя (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 3 Загальної декларації прав людини, статті 3, 27 Конституції України)

2. Усупереч пункту 5.11 ДБН В.2.2-26:2010 та пункту 14 Інструкції, у суді не обладнано бокс для заїзду спеціального автотранспорту варті та посадки (висадки) обвинувачених (підсудних), засуджених, або огорожену стоянку для такого транспорту біля спеціального зовнішнього входу.

Посадка (висадка) обвинувачених (підсудних), засуджених здійснюється з внутрішнього двору суду (фото 13).

3. Усупереч вимогам пункту 7.1.9 ДБН В.2.2-26:2010 та пункту 13 Інструкції, а саме: в приміщенні суду маршрут конвоювання підсудних до залів судових засідань для розгляду кримінальних справ не ізольований. У зв'язку з чим, обвинувачені, підсудні (засуджені) конвоюються доступним для третіх осіб маршрутом (коридорами, сходами тощо).

4. У порушення статті 18¹ Кодексу цивільного захисту України, в будівлі суду відсутнє найпростіше укриття, яке має забезпечувати безпечне перебування населення в разі надзвичайних ситуацій, воєнних дій або терористичних актів.

Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України)

5. У порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, пункту 23.4 Європейських пенітенціарних правил,

статті 59 Конституції України, пункту 6.5.2 ДБН В.2.2- 26:2010 у приміщенні суду не обладнано кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими), що унеможливорює реалізацію їх права на захист. Співкування адвокатів з обвинуваченими, підсудними (засудженими) відбуваються в залах судових засідань, що може порушувати принцип конфіденційності зустрічей.

Окрім цього, зазначене порушення може стати причиною чергових звернень до Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ) і виплатою Україною значних сум коштів в якості компенсації. У справі «Фірстов проти Росії» (скарга № 67312/12) ЄСПЛ констатував, що хоч підсудний і міг спілкуватися зі своїм захисником через загородження у залі суду, у тому числі під час перерв, які оголошувалися для цієї мети суддею за клопотанням заявника, не було доведено, що такі консультації носять конфіденційний характер у зв'язку з присутністю конвою у межах досяжності слуху. Таким чином, ЄСПЛ засвідчив порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Отже, проведення зустрічі адвоката із утримуваними особами у приватному порядку є необхідним для їх захисту від неналежного поводження.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України в Кіровоградській області, Гайворонському районному суду Кіровоградської області відповідно до компетенції:

1. Опрацювати питання щодо забезпечення суду достатньою кількістю камер для підсудних (засуджених) розміром не менш ніж 4 м², виходячи із розрахунку три камери на кожен зал судових засідань для розгляду кримінальних справ;
2. Забезпечити обладнання боксу для заїзду спеціального автотранспорту варті та посадки (висадки) обвинувачених (підсудних), засуджених або (при неможливості обладнання боксу) огороженої стоянки для спеціального автотранспорту варті;
3. Опрацювати питання щодо облаштування у суді ізолюваного маршруту конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених;
4. Вжити заходів щодо облаштування у будівлі суду найпростішого укриття;
5. Облаштувати у суді кімнати для роботи адвоката з підсудними (засудженими) за встановленими стандартами.

Додаток: фототаблиця на 5 арк. в 1 прим.

**Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст Відділу
сприяння роботі регіональних
представництв Секретаріату
Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини**

Анна КОВАЛЬОВА

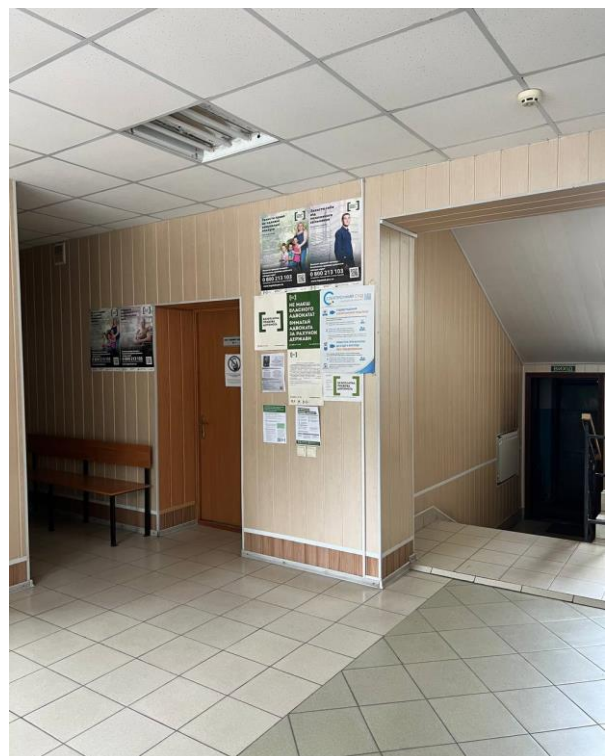
ФОТОТАБЛИЦЯ ДО ЗВІТУ**Фото 1****Фото 2****Фото 3****Фото 4**

Фото 5

Фото 6

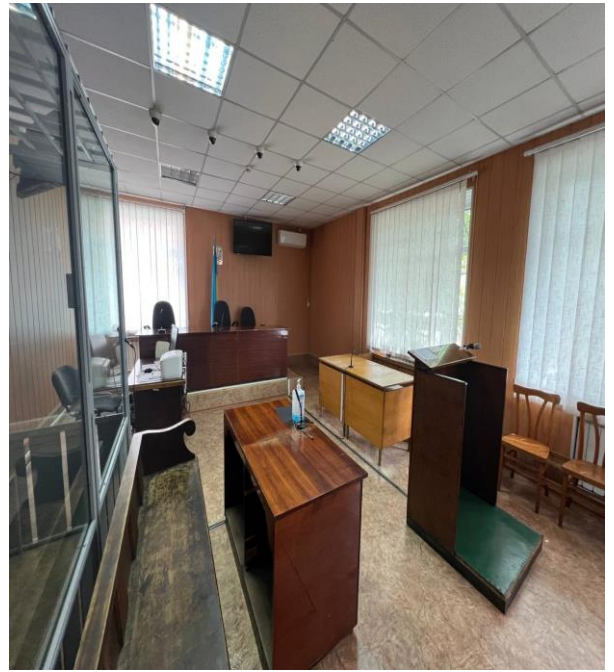

Фото 7

Фото 8

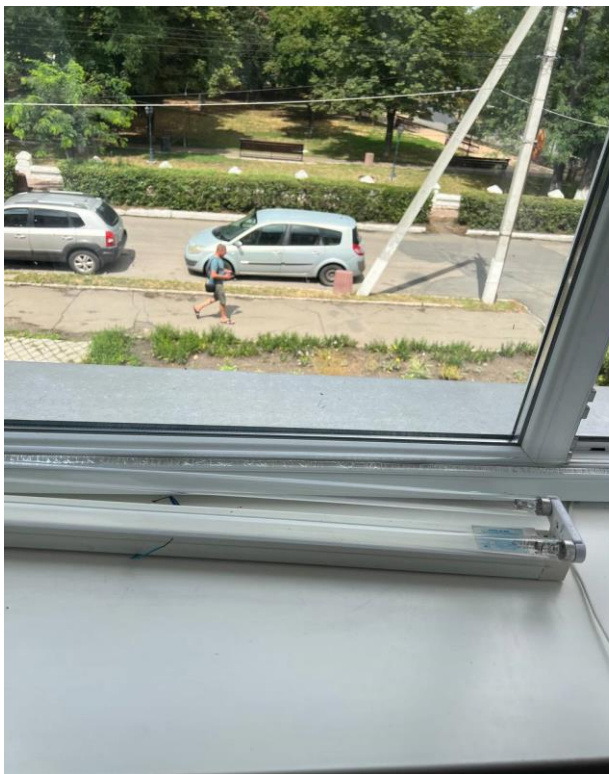
Φοτο 9

Φοτο 10

Φοτο 11

Φοτο 12

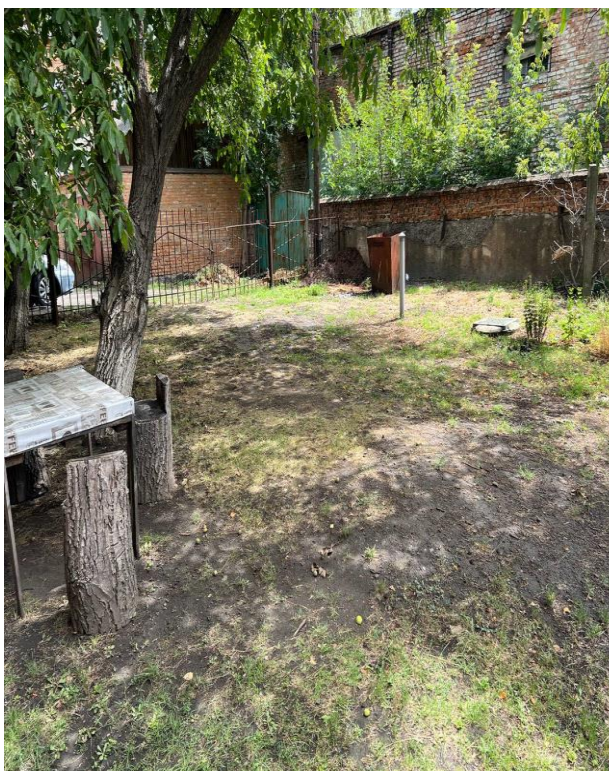
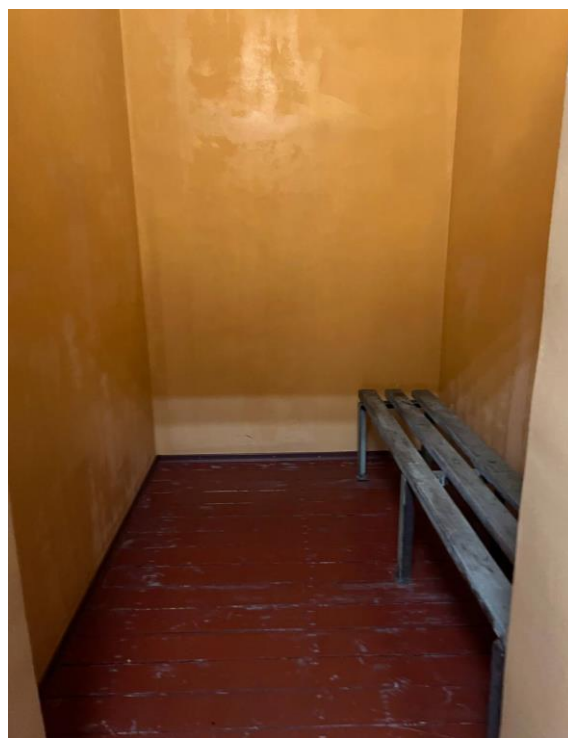
Фото 13**Фото 14****Фото 15****Фото 16**

Фото 17

Фото 18

Фото 19

Фото 20

